

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. ... Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a személyesen eljáró (I.r. alperes neve, címe) I. rendű, a dr. Karas Monika (címe) ügyvéd által képviselt (II.r. alperes neve, címe) II. rendű és a dr. Balsai Szabolcs (címe) ügyvéd által képviselt (III.r. alperes neve, címe) III. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2011. március 17-én kelt 19.P.21.759/2010/14. számú ítélete ellen a II. rendű alperes részéről 15. és 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és a felperesnek a II. rendű alperessel szemben a képmás védelméhez fűződő személyiségi jog megsértésének megállapítása iránti kereseti kérelmét teljes egészében elutasítja, ebben a tekintetben a jogsértéstől való eltiltásra kötelező rendelkezést mellőzi.

Elutasítja a felperes II. rendű alperessel szemben előterjesztett nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti keresetét.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest és a II. rendű alperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessenek meg 18.000-18.000 (tizennyolcezer-tizennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Ezt meghaladóan a felperes és a II. rendű alperes a másodfokú költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes megsértette a személyiségi jogát azáltal, hogy nem biztosította a perbeszéd megtartásának feltételeit, így perbeszédét a büntetőügy tárgyalásán zavartalanul nem mondhatta el, nem gátolta meg a II-III. rendű alperesek jogsértő magatartását, ezáltal hozzájárult a képmás, jóhírnév, valamint emberi méltóság védelméhez fűződő személyiségi joga megsértéséhez.

A II. rendű alperessel szemben annak megállapítását kérte, hogy a ...-i ... képmásának engedély nélküli közzétételével, valamint azzal is, hogy a „...”, a „...” a „...”, illetve a „...” című műsorban közzétette fotóját, megsértette a képmás védelméhez fűződő személyiségi jogait.

Kérte annak megállapítását is, hogy a tendenciózus vágással és azzal, hogy róla lealacsonyítóan beszéltek, nevetségessé tették és valótlanul állították, hogy a sajtó egészét ki akarta tiltatni a tárgyalóteremből, emberi méltóságát és jóhírnevét is sértették. Külön kérte annak megállapítását, hogy a „...” című műsorban a műsorvezető valótlanul állította, hogy politikai alkalmatlanságáról nyilatkozott a 80-as években a Magyar Rádióban.

A III. rendű alperes vonatkozásában annak megállapítását kérte, hogy a védőbeszéd megtartásának akadályozásával sértette személyes szabadságát, tudósításában úgy állította be, mint ha botrányt okozott volna a tárgyaláson továbbá a képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát sértette a hozzájárulása nélküli felvételkészítéssel.

A jogsértés megállapításán túl kérte az alperesek eltiltását a további jogsértéstől, az I. rendű alperest magánlevélben, a II-III. rendű alperest nyilvános formában történő elégtétel adására kérte kötelezni, ezen kívül II-III. rendű alperesek vonatkozásában a jogsértő felvételek eltávolítására is igényt tartott.

Nem vagyoni kártérítésként a II. rendű alperest 700.000 forint tőke és járulékai, a III. rendű alperest 300.000 forint megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az I. rendű alperes előadta, hogy mindenben a büntetőeljárás szabályainak megfelelően vezette a tárgyalást, ami nyilvános volt és nem tiltotta meg a II-III. rendű alperesek részére a felvételkészítést.

A II. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a törvény felhatalmazása alapján jogosultak voltak felvétel készítésére, ahhoz nem volt szükség a felperes egyedi hozzájárulására. Állította, hogy a valós eseményeket mutatta be, és arról a „...” című műsorban véleményét fejtette ki.

A III. rendű alperes úgy nyilatkozott, hogy jogosult volt a felperes személyét érintő felvételt készíteni, s mivel tevékenységét torzítás nélkül mutatta be, ezért jogsértést nem valósított meg.

A II-III. rendű alperesek előadták, hogy jogalap hiányában a jogkövetkezmények alkalmazásának sincs helye.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a „II-III. rendű alperesek azzal, hogy a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróságon ...-én tartott tárgyaláson a felperesről azt követően és egyénileg azonosítható felvételeket készítette, hogy a felperes

nyilatkozata után ezt az I. rendű alperes tartalmilag megtiltotta, megsértették a felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi jogait".

Megállapította, hogy a II. rendű alperes azzal, hogy az általa szolgáltatott ... -én sugárzott ..., valamint a ...-án sugárzott „...” című műsorban valótlanul állította, hogy a felperes a sajtó kitiltását követelte volna, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait.

Megállapította, hogy a II. rendű alperes azzal, hogy a ... végén sugárzott „...” című adásában valótlanul állította, hogy a felperes ... műsorvezetőt politikailag alkalmatlannak minősítette volna az újságírói pályára, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait.

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy elégtétel adásaként az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül az ítéletnek a II. rendű alperesre vonatkozó részét tegye közzé az ... című műsorában és a megállapított jogsértésért fejezze ki sajnálkozását.

Kötelezte a III. rendű alperest, hogy elégtétel adásaként a saját vonatkozásában megállapított jogsértésért az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül magánlevélben fejezze ki sajnálkozását a felperesnek.

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 250.000 forint tőkét, ennek napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári fél évet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamatát.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét a II-III. rendű alperesekkel szemben elutasította, valamint az I. rendű alperes tekintetében is elutasította a keresetet.

Megállapította, hogy a felperes és a II. rendű alperes egymás viszonylatában a költségeiket maguk viselik.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a III. rendű alperesnek 15 napon belül 50.000 forint perköltséget.

A le nem rótt illetékről úgy rendelkezett, hogy a felperes 40.000 forintot, a II. rendű alperes 15.000 forintot, a III. rendű alperes pedig 5.000 forintot köteles megfizetni a Magyar Államnak külön felhívásra.

Indokolásában ismertette az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, 7. § (1) bekezdését, 8. § (1) bekezdését, 54. § (1) bekezdését, 59. § (1) bekezdését, 61. § (1)-(2) bekezdését, az 1993. évi XXXI. törvénnyel a magyar jogrendszer közvetlen részévé vált Európai Emberi Jogi Egyezmény 10. Cikkének 1-2. pontját, az 1976. évi 8. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 19. Cikkének (1)-(2) és (3) bekezdését, a Ptk. 75. § (1) bekezdését, a 76. §-át, a 78. § (1)-(2) bekezdését, a 80. § (1)-(2) bekezdését, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 74/B. §-át, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalását, a Ptk. 85. § (1) bekezdését, a PK 13, 14. számú állásfoglalást, az Alkotmánybíróság 30/1992.(V. 26.) AB számú és a 36/1994.(VI. 24.) AB számú határozatát és annak indokolását.

Ezen túlmenően ismertette az 1986. évi II. törvény 2. §-át, 3. §-át, 11. § (1) bekezdését, a Pp. 3. § (5) bekezdését, a 4. § (1) bekezdését, a 163. § (1)-(2)-(3) bekezdését, a 164. § (1) bekezdését, a 206. § (1) bekezdését.

Általánosságban fontosnak tartotta rögzíteni, hogy a személyiségi jogi per nem alkalmas bármely más jogterületre tartozó jogvita eldöntésére, de még véleményezésére sem. Annak megítélése, hogy az I. rendű alperes a büntetőeljárás, illetve a büntető anyagi jog szabályait mennyiben tartotta meg a határozata meghozatalakor alapvetően a büntetőeljárás fellebbviteli fórumára tartozó kérdés.

Kiemelte azt is, hogy a jogsértés megtörténtének mérlegelésénél nem a felperes szubjektív érzékenységéből kellett kiindulni.

A jogalap körében az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelem tekintetében rögzítette, hogy az I. rendű alperes által megjelölt büntető eljárásjogi rendelkezések nem teszik kötelezővé a védő hozzájárulását a felvétel készítéséhez. A védőbeszéd elmaradására pedig azért került sor, mert az idő előrehaladta folytán az I. rendű alperes a tárgyalás folytatását ...-re halasztotta. Az a körülmény, hogy az I. rendű alperes büntető jogszabályra történő hivatkozása jogilag pontatlan volt még nem eredményezi a felperes személyhez fűződő jogainak sérelmét. Az a tény, hogy I. rendű alperes döntését tartalmilag megváltoztatta és felhívta a II-III. rendű alperesi munkatársak figyelmét, hogy vegyék figyelembe felperes tiltakozását, illetve az a körülmény, hogy a megváltoztatott döntésének nem tudott érdemben érvényt szerezni, szintén nem jelent személyiségi jogsértést.

Kifejtette, hogy egy bíró hivatalos eljárása során csak akkor sérthet személyiségi jogot, ha olyan magatartást tanúsít, amely kívül esik az adott eljárás konkrét keretein, ilyen azonban az I. rendű alperes terhére nem volt megállapítható. S mivel a pervezetés esetleges következtelensége vagy a nyilvánosság kezelésének esetleges problémái nem eredményezik a jogsértés megállapítását, ezért jogalap hiányában a felperes keresetét az I. rendű alperes vonatkozásában teljes egészében elutasította.

A II-III. rendű alperesekkel szemben előterjesztett kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság részben találta alaposnak.

A II-III. rendű alperesek a büntetőeljárási törvény által adott felhatalmazás alapján és azáltal, hogy az I. rendű alperes, mint a tárgyalást vezető bíró a felvételkészítést nem tiltotta meg jogosultak voltak a felperesről egyedileg felismerhető felvételeket készíteni. A védőbeszéd megtartását megelőzően azonban a felperes közölte, hogy a II-III. rendű alperesek részére nem engedélyezi a felvételkészítést és az I. rendű alperes felhívta a II-III. rendű alperesek képviselőit a felperes kérésének tiszteletben tartására, tehát az I. rendű alperes tartalmilag megtiltotta a fotózást, azt, hogy a felperesről egyedileg felismerhető felvételek készüljenek, ezért az elsőfokú bíróság szerint nem volt jogszerű a felvételkészítés, ezért a képmással való visszaélést a II-III. rendű alperesek vonatkozásában megállapította.

Az, hogy a II-III. rendű alperesek megakadályozták volna a védőbeszéd elmondását nem volt megállapítható arra is tekintettel, hogy a tárgyalási rend fenntartása nyilvánvalóan nem a II-III. rendű alperesek kötelezettsége. A védőbeszéd megtartható lett volna, annak halasztására csak azért került sor, mert az adott tárgyalásra rendelkezésre álló idő „elfogyott”, de az ezt követő ...-i tárgyaláson a felperes a védőbeszédét előadhatta.

A III. rendű alperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az ...-i riportja a lényegét illetően helytállóan adta vissza az eseményeket. Önmagában az, hogy a tudósítás a „Jelenet” címet kapta, illetve hogy hangsúlyos része az volt, hogy a kialakult vita akadályozta meg az eljárás befejeződését, a véleménynyilvánítás határai között maradt, amely alappal nem kifogásolható. Ezért az elsőfokú bíróság szerint a III. rendű alperes ... nem sértette meg a felperes jóhírnevét és emberi méltóságát.

A felperesnek a II. rendű alperes a „...” című műsorával összefüggésben előterjesztett keresete azért nem volt érdemben elbírálható, mert annak felvételét a felperes - az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére - nem tudta bemutatni, egyébként pedig a róla történő felvételkészítés nem kifogásolható.

A ...-i „...”-ban és a „...” című műsorban megjelentek tekintetében az elsőfokú bíróság nem a felvétel készítését találta jogsértőnek, hanem azt az állítást, miszerint a felperes a sajtó egészének kitiltását kérte, ami nem felelt meg a valóságnak és egyben sértő tartalmat is hordozott, ezért a II. rendű alperes a felperes jóhírnevét megsértette.

Ugyanakkor a képmás védelméhez fűződő jog megsértése az elsőfokú bíróság szerint nem volt megállapítható, mert részben törvényi felhatalmazás alapján, részben bírói engedéllyel történt a felvétel készítése. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint ez azonban nem sértette a felperes emberi méltóság védelméhez fűződő személyiségi jogát, mert az csak akkor állapítható meg, ha valakit emberhez méltatlan helyzetbe hoznak, vagy emberhez méltatlan jelzőkkel, kifejezésekkel illetnek, ami a perbeli esetben nem történt meg.

A II. rendű alperes által sugározott „...” című műsor sem sértette meg a felperes emberi méltóságát és képmással való visszaélést sem állapított meg az elsőfokú bíróság, mert az adásban alkalmazott kommentárok, megjegyzések álláspontja szerint alapvetően a véleménynyilvánítás tágabban értelmezett keretei között maradtak.

A műsorvezető ... szellemi képességeivel összefüggésben állítottak valótlanoságra, az, hogy a felperes milyen tartalmú nyilatkozatot tett annak azért volt sértő tartalma, mert a II. rendű alperes politikai tartalmú, a korábbi társadalmi rendszerre vonatkoztatott nyilatkozatot tulajdonított a felperesnek.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a II-III. rendű alperesek esetén a jogsértést megállapította, eltiltotta őket a további jogsértéstől. Kiemelte, hogy az elégtételadás körében nincs szorosan kötve a kereseti kérelemhez és figyelembe kellett vennie azt is, hogy a II.-III. rendű alperes esetén eltérő súlyú jogsértéseket állapított meg, ezért a III. rendű alperest arra kötelezte, hogy magánlevélben fejezze ki sajnálkozását, míg a II. rendű alperes esetén a többszörös jogsértés miatt úgy határozott, hogy a leginkább nézett műsorban nyilvánosan közöljék a jogsértés megállapítását és egyben fejezzék ki sajnálkozásukat is.

Az elsőfokú bíróság a hírműsorban ...-én és...-én a folyosón megörökített felvételek tekintetében nem találta jogsértőnek a II. rendű alperes magatartását, ugyanis ezek a felvételek nem a felperes személyére koncentráltak, nem egyediesített felvételek voltak, ezért e körben a keresetet elutasította.

A nem vagyoni kártérítés iránti igény körében hivatkozott a Ptk. 84. § (1) bekezdésére, a 339. § (1) bekezdésére, a 355. § (1) és (4) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság 34/1992.(VI. 1.) AB számú határozatára.

A III. rendű alperes jogsértő magatartásával összefüggésben nem látott alapot a nem vagyoni kártérítés megítélésére, mert a III. rendű alperes által sugárzott műsorban a tiltás után tartott forgatásnak érdemi következménye nem lett.

A II. rendű alperes esetén nem vagyoni kártérítést arra tekintettel állapított meg, hogy többszörös jogsértés valósult meg és a II. rendű alperes csak részlegesen lett pernyertes. Figyelembe vette, hogy a felperes a bekövetkezett károk igazolására külön bizonyítást nem ajánlott fel, erre tekintettel az elsőfokú bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján mérlegeléssel a nem vagyoni kártérítés összegét 250.000 forintban állapította meg, míg ezt meghaladóan a kereseti kérelmet elutasította.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

A III. rendű alperesi képviselő munkadíjáról a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet, a II. rendű alperes kamatfizetési kötelezettségéről a Ptk. 301. § (1) bekezdése, a le nem rótt illeték viseléséről a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján döntött.

Az ítélet ellen a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte az ítélet megváltoztatását, a kereset vele szembeni teljes elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását.

Előadta, hogy tévedett az elsőfokú bíróság a jogsértés megállapításakor, érdemi döntését az indokolásban megállapított tények nem támasztják alá, így az kirívóan okszerűtlen.

Azt az alperesi felvételek alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a büntetőügy ...-i tárgyalásának megkezdésekor arra kérte az eljáró bírót, hogy korlátozza a sajtó képviselőinek tevékenységét, de az I. rendű alperes közölte, hogy a tárgyalás nyilvános. Ennek ellenére a felperes nem járult hozzá ahhoz, hogy róla felvétel készüljön. Az I. rendű alperes kérte, hogy ezt a sajtó képviselői vegyék figyelembe, majd szünetet rendelt el és a tárgyalás folytatása után közölte a jelenlevőkkel, hogy a felperes, mint védő közszereplőnek minősül, ezért nem tagadhatja meg arcképe, hangja felvételét és közvetítését. Ennek ellenére a felperes továbbra sem járult hozzá, hogy személyéről a II. és III. rendű alperesek munkatársai felvételt készítsenek. Az I. rendű alperes erre nem reagált, úgy határozott, hogy a tárgyalást elhalasztja és azt ...-én folytatja.

Jogorvoslati kérelmében hivatkozott a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 74/B. §-ának (1) bekezdésére és kifejtette, hogy ez a rendelkezés azt jelenti, hogy a hang- és képfelvétel készítéséhez csak a kivételként megjelölt személyek esetén szükséges a tanács elnökének engedélye az érintett hozzájárulásán felül, ezért a tanács elnökének - jelen per I. rendű alperesének - az a közlése, hogy a sajtó

képviselői vegyék figyelembe a felperes közlését nem volt jogszerű. Az I. rendű alperes - „vegyék figyelembe”, „kikapcsolták-e” - felszólítása tartalmilag nem a felvételek készítésének tilalmát jelentette. Az I. rendű alperes amennyiben meg akarta volna tiltani a felvételkészítést, akkor a büntetőeljárásról szóló törvény általa jól ismert szabályai szerint világos, érthető és felszólító módon a jogszabály szóhasználatával egyezően kellett volna közölnie ezt a jelenlevőkkel, s mivel nem ezt tette, így a jelenlevők nem kötelezhetők arra, hogy kitalálják, hogy az eljáró bíró mondatai milyen tartalmat takarnak. Az I. rendű alperes tehát nem tiltotta meg a sajtó munkatársainak a felvételkészítést, a rövid szünet elrendelése után közölte, hogy a felperesi tiltakozásnak nincs helye. Ilyen körülmények között az I. rendű alperes - a büntetőeljárást vezető bíró - annullálta, feloldotta korábbi állítását.

A felperes eljárása, annak hangoztatása, hogy nem mondja el védőbeszédét ha az I. rendű alperes nem korlátozza a jelenlevő sajtó képviselőit a felvétel készítésében, az álláspontja szerint értékelhető úgy, hogy a sajtó kitiltását követelte, így az erre vonatkozó közlése a szabad véleményformálás, a szabad véleménynyilvánítás körébe tartozik.

Előadta, hogy a ... végén sugárzott „...” adás valótlan állítása tekintetében az elsőfokú bíróság a Pp. 215. §-ába foglalt kereseti kérelemhez kötöttség korlátozását sértette meg, mert a felperes keresetében azt állította, hogy személyén gúnyolódtak, sajnálkoztak amiatt, hogy ... csak ilyen védő jutott, majd keresetét módosítva előadta, hogy ... műsorvezetőt a Magyar Rádióban anno, a 80-as években, mint pályakezdőt nem politikailag tartotta alkalmatlannak, mint ahogyan az a műsorban elhangzott, hanem „értelmi képességeit a baromfiudvar egyik jeles képviselőjével” állította párhuzamba. A felperes a beadványában nem azt kifogásolta és nem azt kérte, hogy a bíróság politikai kérdésben foglaljon állást, hanem azt, hogy állapítsa meg, hogy „a műsor kizárólag a közvélemény tendenciózus befolyásolására irányult”. Ez nem tekinthető úgy, mintha a felperes a jogsértést a ...-ról való vélekedése, a valótlan és sértő közlés megállapítása tekintetében kérte volna. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. számú állásfoglalására, arra, hogy a felperes maga ismerte el, hogy szakmai kompetencián túli, minősítő tartalmú, emberi méltóságot sértő módon nyilatkozott ... személyéről, ami azonban a II. rendű alperes szerint a felperes társadalmi megítélésén nem változtat, így a ténylegesen megtörtént, felperes által sem vitatott eseményekre tekintettel nem volt helye a jogsértés megállapításának.

Előadta, hogy jogalap hiányában a nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező rendelkezés sem megalapozott.

A felperes ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a tárgyalás megkezdésekor nem a sajtó tevékenységének a korlátozását kérte, csak a II-III. rendű alpereseknek nem engedélyezte a felvételkészítést.

Állítása szerint a fél kilós mikrofonok irataira való rádobálása, azok összekeverése nem azonos a ráhelyezéssel és az alperes által „agyonvagdosott felvételen is jól látható, hogy a technikai munkatárs ott szökdécsel” az asztala előtt és „dobálja rá a mikrofonokat” az irataira. Közölte, hogy a perbeszédének megtartását fizikailag kívánták meggátolni, illetve próbálták lehetetlen helyzetbe hozni.

Hivatkozása szerint nem azt nyilatkozta, hogy a II-III. rendű alperesi média részére nem kívánt nyilatkozni, hanem csak a perbeszéde zavartalan megtartásának biztosítását kérte. Álláspontja szerint a védelem alkotmányos alapjog és garanciákat tartalmaz a perbeszéd megtartásával kapcsolatban, amelyből kifolyólag nem lehet a szót megvonni, a védőbeszédet félbeszakítani és akadályozni, továbbá nem lehet alku kérdése sem a perbeszéd megtartása. A felvétel egyértelműen bizonyítja, hogy az alperesi műsorokban különböző módon következtetlenül vágták meg az anyagot. Hivatkozott arra, hogy a „közfeladatot ellátó személy, a közszereplő és az engedély nem azonos fogalmak”. Az alperesi Be. 74/B. § (1) bekezdésére hivatkozás körében utalt a Fővárosi Bíróság Sajtó Osztályának a közleményére és az Ügyvédi Kamara hivatalos lapjának 2. számában megjelentekre.

Előadta, hogy a személyiségi jog védelme abszolút és nem lehet annak függvénye, hogy az I. rendű alperes képes-e a pert vezetni vagy sem. Az alperesi fellebbezések egyébként is ellentmondásosak, mert az iratok alapján megállapítható, hogy az I. rendű alperes a felvételkészítést megtiltotta. Közölte, hogy a felvételekből is kiderül, hogy nem volt kifogása a sajtó képviselőivel szemben addig, amíg a munkájában nem akadályozták.

Állította, hogy a műsorvezetőt, mint pályakezdőt a 80-as években nem minősítette politikailag alkalmatlannak, és visszautasította azt az állítást, hogy a műsorvezetőt „ostoba libának titulálta” volna, mert nyilvánosan nem, hanem csak négyszemközt közölte vele, hogy szövegértési problémái miatt szakmailag alkalmatlannak tartja.

A II. rendű alperes fellebbezése túlnyomórészt alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül.

Ebben a körben eljárva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete érdemben felülbírálható volt, a lefolytatott bizonyítási eljárásra, a megállapított tényállásra alapozott döntésével azonban a Fővárosi Ítéltábla csak részben értett egyet, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az elsőfokú bíróság a perbeli jogvita elbírálásánál irányadó jogszabályi rendelkezéseket és állásfoglalásokat teljes körűen ismertette, ezért a másodfokú bíróság csak visszautal azokra az alábbiak kiemelése mellett.

A fellebbezési kérelemben és a felperesi fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla általánosságban azt emeli ki, hogy a személyiség kifejezését és érvényesítését szolgáló jogok általános védelemben részesülnek a jogszabályok keretei között. A legjelentősebb személyhez fűződő jogokat a Ptk. külön is nevesíti az Alkotmányban rögzített alapvető jogi szabályozással összhangban.

A Ptk. 75. §-ának (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 80. §-a tiltja a képmással való bármilyen visszaélést, a képmás és hangfelvétel védelme során kizárólag a nyilvános közszereplés esetén engedi meg a képmásnak az érintett személy hozzájárulása nélküli nyilvánosságra hozatalát {Ptk. 80. § (2) bekezdés}. Ezért nyilvános közszereplés hiányában a képmással elkövetett bármilyen visszaélés a személyhez fűződő jog sérelmének megállapítása iránti igényt megalapozza.

A perben nem volt vitás, hogy a felperes képmás felvételéhez és annak nyilvánosságra hozatalához nem járult hozzá, azonban a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény III. címe rendelkezik a felvilágosítás-adásról és a nyilvánosság tájékoztatásáról. A 74/A. § (2) bekezdése szerint a büntető bíróság nyilvános tárgyalásáról a sajtó jogosult tájékoztatást adni. A 74/B. § (1) bekezdése alapján a bírósági tárgyalásról a nyilvánosság tájékoztatása érdekében hang- vagy képfelvételt a tanács elnöke engedélyével, a bírósági tárgyaláson jelenlévő személyről - a bíróság tagjain, a jegyzőkönyvvezetőn, az ügyészen és a védőn kívül - csak az érintett hozzájárulásával szabad készíteni. A tanács elnöke a tárgyalás folyamatosságának és zavartalanságának érdekében az engedélyt megtagadhatja, illetőleg azt a bírósági eljárás bármely szakaszában visszavonhatja.

A tájékoztatás nem azonos a tárgyaláson hang-, illetve képfelvétel készítésének engedélyezésével. A törvény ennek engedélyezését a tanács elnökének, illetve az egyesbírónak a jogkörébe utalja, aki ezt gyakorlati okokból - a tárgyalás folyamatosságának és zavartalanságának biztosítása érdekében - megtagadhatja. E pervezető határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye, és a határozatnak kötőereje sincs, hiszen a per vezető bírója e kérdésben a tárgyalás során a korábbi döntésétől eltérően is határozhat.

Az a rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható volt, hogy valóban elhangzott az I. rendű alperes - a büntető tárgyalást vezető bíró - részéről, hogy a sajtó munkatársai tartsák tiszteletben a felperes kérését, azonban nem tiltotta meg a sajtó munkatársainak, így az alpereseknek sem a felvételkészítést, arról pervezető határozatot nem hozott, nem tiltotta meg, hogy a média a tárgyalásról, a jelenlevőkről készített felvételek alapján a nyilvánosságot tájékoztassa. A felvétel készítéséről az I. rendű alperesi bírónak határozatot kellett volna hozni, ennek hiányában a II. rendű alperes a hivatkozott büntető eljárásjogi szabályok alapján jogosult volt a felvételkészítésre és annak nyilvánosságra hozatalára is, ezért a törvényi felhatalmazás alapján nem sértette a felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, a Budapesti II-III. Kerületi Bíróságon a ...-én megtartott tárgyaláson védőként jelenlévő felperesről egyedileg azonosítható fényképfelvételeket közölt, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság határozatát megváltoztatta és e körben a felperes keresetét elutasította.

Arra vonatkozóan azonban a II. rendű alperes nem tudott bizonyítást felajánlani és a rendelkezésre álló peres iratokból nem volt megállapítható az, hogy a felperes a büntető tárgyalásról a „sajtó kitiltását kérte” volna. Az nem volt vitás, hogy a felperes a ... és ... munkatársai részére nem engedélyezte a felvételkészítést és annak felhasználását, ez azonban nem jelenti azt, hogy a teljes - magyar - sajtó tárgyalásról való kizárását kérte volna, így a II. rendű alperes valótlan, bizonyítatlan

és sértő állításával megsértett a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Az elsőfokú bíróság azt is megállapította, hogy a „...” című adásban valótlannul hangzott el az, hogy ... műsorvezetőt a felperes politikailag alkalmatlannak minősítette.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az, hogy a felperes az 1980-as években a riporter munkásságát, tevékenységét - maga által is elismerten - szakmailag nem tartotta megfelelőnek még nem jelenti azt, hogy személyét politikailag minősítette alkalmatlannak. E közlés tekintetében a II. rendű alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére bizonyítást nem ajánlott fel, ezért helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság a személyhez fűződő jog megsértését.

A nem vagyoni kártérítés iránti felperesi igény tekintetében a Fővárosi Ítéltábla a következőkre mutat rá.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a kártérítés feltétele a kár bizonyítása. Önmagában annak állítása, hogy a jogsértés elvileg alkalmas lehet a személy megítélésének hátrányos befolyásolására, nem tekinthető olyan ténylegesen bekövetkezett nem vagyoni hátránynak, amely a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján a nem vagyoni kárpótlás megítélésének feltétele.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerint irányadó kártérítési felelősségi szabályok szerint csak bizonyított hátrányok esetén van lehetőség annak csökkentése vagy kiküszöbölése érdekében nem vagyoni kártérítésre.

A nem vagyoni kártérítés jogintézménye az általános személyiségvédelem egyik eszköze, alkalmazásának feltétele, a nem vagyoni kártérítés megfizetésére vonatkozó igény jogalapja valamely személyhez fűződő jog megsértése.

Mivel ezen jogintézmény sem szakítható el a kártérítés általános szabályaitól, megállapításához a jogellenes, felróható magatartáson felül szükséges olyan hátrány bekövetkezése, amely csak nem vagyoni kártérítéssel orvosolható, és a kettő között okozati összefüggésnek is fenn kell állnia.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a peres eljárás során felmerült bizonyítékok nem támasztják alá a felperesnek a személyiségi jogsértéssel közvetlen okozati összefüggésben keletkezett nem vagyoni kárát, figyelemmel arra is, hogy a képmás védelméhez fűződő személyiségi jog megsértése tekintetében a Fővárosi Ítéltábla a felperesnek a II. rendű alperessel szembeni kereseti kérelmét elutasította.

A rendelkezésre álló adatok alapján az a következtetés vonható le, hogy a felperes megítélését a II. rendű alperesi jogsértés negatív módon nem befolyásolhatta, nem érthette őt olyan hátrány, illetve nem hivatkozott olyan jogkövetkezményre, ami a személyhez fűződő jogainak megállapított megsértésével ok-okozati összefüggésben állna.

A hátrányt köztudomású tényként sem lehetett figyelembe venni, mert a tárgyaláson tett nyilatkozata, a képmásának rögzítése és nyilvánosságra hozatala, az egyes sajtóorgánumokkal szembeni fellépése nem eredményezhetett számára olyan negatív megítélést, amely miatt indokolt lenne a II. rendű alperes nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezése, ezért a Fővárosi Ítéltábla az erre irányuló keresetet teljes egészében elutasította.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, egyebekben annak helyes indokaira kiterjedően a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint döntött figyelemmel arra, hogy a felperes és a fellebbező II. rendű alperes pernyertességének pervesztességének aránya közt nem volt számottevő különbség.

Budapest, 2011. november 8.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő